

॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ममपितरंप्रजापतिं ब्रह्मापरमेष्ठीतिसंबंधः नारदोदक्षशापात्प्रजापतेः सकाशात्पुनर्जन्मप्रापेति हरिवंशेऽस्ति तस्य ब्रह्मणः ॥ ६ ॥ नारायणविधौ तांत्रिके पूजादौ ॥ ७ ॥ श्रुतिश्चेति अग्निष्वात्तादीन् पुत्रान् पितरो देवा अध्याप्या सुरैः सह युद्धार्थं गतास्ततश्चिरोषितानां तेषां श्रुतिः प्रनष्टा प्रतिभाति ततस्ते पुत्रेभ्य एव वेदमधीतवन्त इत्याख्यायिकापुराणांतरप्रसिद्धा सूचिता ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ पूर्वपु

ततस्तं वचनं प्राह ज्येष्ठो धर्मात्मजः प्रभुः ॥ कइज्यते द्विजश्रेष्ठ देवेषु च कल्पिते ॥ २ ॥ त्वयामतिमतां श्रेष्ठतन्मेशं स यथा गमं ॥ किमेतत्क्रियते कर्मफलं वास्य किमिष्यते ॥ ३ ॥ नारद उवाच त्वयैतत्कथितं पूर्वदैवं कर्तव्यमित्यपि ॥ दैवतं च परो यज्ञः परमात्मा सनातनः ॥ ४ ॥ ततस्तद्भाविनो नित्यं यजेवैकुण्ठमव्ययं ॥ तस्माच्च प्रसृतः पूर्वब्रह्मालोकपितामहः ॥ ५ ॥ मम वै पितरं प्रीतः परमेष्ठ्यप्यजीजनत् ॥ अहं संकल्प्य जस्तस्य पुत्रः प्रथमकल्पितः ॥ ६ ॥ यजामि वै पितृन् साधो नारायणविधौ कृते ॥ एवं स एव भगवान् पिता माता पितामहः ॥ ७ ॥ इज्यते पितृयज्ञेषु तथा नित्यं जगत्पतिः ॥ श्रुतिश्चाप्यपरा देवी पुत्रान् हि पितरो यजन् ॥ ८ ॥ वेदश्रुतिः प्रनष्टा च पुनरध्यापिता सुतैः ॥ ततस्ते मंत्रदाः पुत्राः पितृत्वमुपपदिरे ॥ ९ ॥ नूनं सुरैस्तद्विदितं युवयोर्भावितात्मनोः ॥ पुत्राश्च पितरश्चैव परस्परमपूजयन् ॥ १० ॥ त्रीन् पिंडान्यस्य वै पृथ्व्यां पूर्वदत्वा कुशानिति ॥ कथं तु पिंडं संज्ञांते पितरो लेभिरेपुरा ॥ ११ ॥ नरनारायणावूचतुः इमां हि धरणीं पूर्वमष्टां सागरमेखलां ॥ गोविंद उज्जहारा शुवारां हं रूपमास्थितः ॥ १२ ॥ स्थापयित्वा तु धरणीं स्वेस्थाने पुरुषोत्तमः ॥ जलकर्दमलितां गोलोककार्यार्थमुद्यतः ॥ १३ ॥ प्राप्ते चान्हिककाले तु मध्यदेशगते रवौ ॥ दंष्ट्राविलग्नां स्त्रीन् पिंडान्विधूय सहसा प्रभुः ॥ १४ ॥ स्थापयामास वै पृथ्व्यां कुशानां स्तीर्य नारद ॥ स तेष्व्वात्मानमुद्दिश्य पित्र्यं च क्रेयं विधिं ॥ १५ ॥ संकल्पयित्वा त्रीन् पिंडान् स्वेनैव विधिना प्रभुः ॥ आत्मगात्रोऽप्यसंभूतैः स्नेहगर्भैस्ति लैरपि ॥ १६ ॥ प्रोक्ष्यां पवर्गं देवेशः प्राङ्मुखः कृतवान् स्वयं ॥ मर्यादां स्थापनार्थं च ततो वचनमुक्तवान् ॥ १७ ॥ दृष्ट्वा कपिरुवाच अहं हि पितरः स्रष्टुमुद्यतो लोककृत्स्वयं ॥ यस्य चिंतयतः सद्यः पितृकार्यविधीन् परान् ॥ १८ ॥ दंष्ट्राभ्यां प्रविनिर्धूता ममैते दक्षिणां दिशं ॥ आश्रिता धरणीं पिंडास्तस्मात्पितर एव ते ॥ १९ ॥ त्रयो मूर्तिविहीना वै पिंडमूर्तिधरास्त्वमे ॥ भवंतु पितरो लोके मया सृष्टाः सनातनाः ॥ २० ॥

ध्व्यां कुशान्दत्वा तत्र पित्राद्युद्देशेन पिंडान्यस्य अपूजयन्नितिसंबंधः ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ अहं हीति पितरः पितृन् ॥ १८ ॥ विष्णोः शालग्राम इव पितृणां मूर्तयः पिंडा एवेत्याह दंष्ट्राभ्यामिति ॥ १९ ॥ २० ॥

* पिंडत्यागं